Quickscan
Plangebied Houtsdonk
te Helmond

Quickscan in het kader van de Omgevingswet

ecologica

Quickscan
Plangebied Houtsdonk
te Helmond

Colofon

Door:
Ecologica
Rondven 22
6026 PX Maarheeze
tel: 0495 - 46 20 70
info@ecologica.eu
www.ecologica.eu

In opdracht van:
Gemeente Helmond
T.a.v. Koen de Vries
Postbus 950
5700 AZ Helmond

Projectnummer:	P2024/79
Auteur:	B. Hendrikx
Collegiale toets:	Johan Zwanenburg
Versie:	Concept
Datum:	30/12/2024

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en auteurs.
Ecologica is niet aansprakelijk voor directe of gevolgschade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen en resultaten uit dit rapport en overige werkzaamheden van Ecologica. Opdrachtgever vrijwaart Ecologica in deze tevens voor aanspraken van derden.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave 2

1 Inleiding 3

1.1. Inleiding 3

1.2. Plangebied 3

1.3. Werkwijze quickscan 3

Onderzoeksvragen soortenbescherming 3

Onderzoeksvragen gebiedsbescherming 4

Werkwijze 4

2 Resultaten 6

2.1. Gebiedsbeschrijving 6

2.2. Ingrepen 12

2.3. Soortenbescherming 13

2.3.1. Vogels 14

2.3.2. Vleermuizen 15

2.3.3. Overige zoogdieren 16

2.3.4. Amfibieën 18

2.3.5. Planten 18

2.3.6. Vissen 19

2.3.7. Overige soortgroepen 19

2.4. Gebiedsbescherming 21

2.4.1. Natura 2000 21

2.4.2. Natuurnetwerk Noord-Brabant 21

2.4.3. Houtopstanden 22

3 Conclusies en aanbevelingen 24

Soortenbescherming 24

Gebiedenbescherming 24

Houtopstanden 24

Aanbeveling 24

Bijlage Toelichting natuurwetgeving I

Van Wnb naar Bal I

Specifieke zorgplicht I

Beschermde soorten II

Schadelijke handelingen II

Vergunningplichtige- en vergunningvrije gevallen II

Voorwaarden voor vergunning of vrijstelling III

1 INLEIDING

1.1. Inleiding

De gemeente Helmond is voornemens om het gebied Houtsdonk te herontwikkelen. Binnen het plangebied zullen vele ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden waaronder sloop van enkele flatgebouwen, aanleg en aanpassing van infrastructuur, de kap van bomen en graafwerkzaamheden. Hiervoor is een ruimtelijk ontwikkelingsplan opgesteld. Bij de voorbereiding van deze werkzaamheden dienen mogelijke schadelijke effecten daarvan op planten, dieren en natuurgebieden te worden beoordeeld. De eerste stap daarbij is een 'quickscan' waarbij de (mogelijke) aanwezigheid van soorten en effecten daarop wordt ingeschat en resterende onduidelijkheden worden benoemd. Wanneer beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn, dient doorgaans nader onderzoek te worden uitgevoerd om alle informatie te verzamelen die nodig is voor een goede beoordeling van de effecten.
De mogelijke effecten op natuurgebieden worden beoordeeld door te kijken waar en op welke afstand in de omgeving van het plangebied beschermde natuurgebieden aanwezig zijn, welke natuurwaarden in die gebieden specifiek beschermd zijn en of het project effecten op die waarden kan hebben. Ook hierbij kan nader onderzoek aan de orde zijn.

1.2. Plangebied

Het plangebied wordt globaal begrensd door de Heeklaan aan de noordzijde, de Kanaaldijk Zuidwest, de Goorloop en de Goorsebaan in het zuiden (zie Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.). Het onderzoek betreft het plangebied, maar ook de omgeving voor zover er effecten van de ingrepen te verwachten zijn. In § 2.1 worden de ligging en de kenmerken nader toegelicht.

1.3. Werkwijze quickscan

Hier zijn eerst de onderzoeksvragen met betrekking tot de soortenbescherming en gebiedsbescherming vermeld. Daarna is de gevolgde werkwijze toegelicht.

Onderzoeksvragen soortenbescherming

De richtlijnen voor de specifieke zorgplicht in artikel 11.27 van het Bal bieden een goede basis voor de aanpak van een natuuronderzoek zoals een quickscan. Bij deze richtlijnen is aangegeven dat deze ten minste toegepast moeten worden op bepaalde categorieën van soorten (1a en 1b in onderstaande vragen). Om ook invulling te kunnen geven aan de zorgplicht ten aanzien van overige soorten zijn deze ook in de quickscan meegenomen (1c). Daarbij is niet zozeer naar bepaalde soorten gekeken, maar vooral naar plekken en elementen met relatief hoge natuurwaarden zoals wateren, oude bomen, vegetaties met veel soorten wilde planten, schuil- of nestplaatsen voor dieren enzovoorts.

Bij de quickscan zijn eerst de vragen bij de eerste drie stappen bij de specifieke zorgplicht behandeld:

1. Bepaal aanwezigheid beschermde en bedreigde soorten.

   a. Welke beschermde soorten zijn, mogelijk, in het plangebied aanwezig of maken daarvan gebruik?
   b. Welke rode lijstsoorten en soorten van HR-bijlagen II en V zijn, mogelijk, in het plangebied aanwezig of maken daarvan gebruik?
   c. Welke overige relatief waardevolle natuurwaarden en soorten zijn in het gebied aanwezig?
   d. Welke functie(s) vervult het plangebied voor deze soorten? Zijn er vaste (winter)rustplaatsen of voortplantingsplaatsen aanwezig? Is het een belangrijk foerageergebied of migratieroute?
2. Bepaal negatieve effecten.
   a. Kan de uitvoering van het project negatieve gevolgen op deze soorten hebben en zo ja
   b. Wat zijn deze gevolgen?
   c. Is bij deze effecten sprake van schadelijke handelingen waarvoor een vergunning nodig is?
3. Bepaal mitigerende maatregelen.
   a. Welke maatregelen kunnen daarbij worden toegepast?
   b. Kunnen daarmee de effecten worden voorkomen?

Wanneer niet alle mogelijke schadelijke handelingen kunnen worden voorkomen zijn de (juridische) vervolgopties verkend aan de hand van de volgende vragen:

4. Wordt met betrekking tot de licht beschermde soorten voldaan aan de provinciale voorwaarden voor de algemene vrijstelling?
5. Kan met betrekking tot strenger beschermde soorten een gedragscode worden gevolgd?
6. Zijn er andere gronden voor vergunningsvrije gevallen?
7. Is nader onderzoek nodig
8. Dient een vergunning te worden aangevraagd?

Onderzoeksvragen gebiedsbescherming

Om mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden te beoordelen zijn de volgende vragen behandeld:

1. Liggen er Natura 2000-gebieden in de invloedssfeer van het project?
2. Liggen er gebieden van het provinciale Natuurnetwerk in de invloedssfeer van het project?
3. Is er sprake van mogelijke negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden en zo ja is dan sprake van schadelijke handelingen volgens het Bal?
4. Is er sprake van mogelijke negatieve effecten op het provinciale Natuurnetwerk volgens de omgevingsverordening?
5. Als er sprake is van mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden, hoe zijn deze te voorkomen of te beperken?
6. Is nader onderzoek nodig?

Werkwijze

Om de, mogelijk, aanwezige soorten in beeld te brengen zijn waarnemingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Daarbij is een ruim zoekgebied tot 1 km rondom het plangebied en een lange periode vanaf 1-1-2014 genomen. Vervolgens is

het plangebied op 13 december 2024 bezocht waarbij is gekeken naar beschermde en bedreigde soorten of sporen daarvan en habitats die voor deze soorten geschikt zijn. Daarbij zijn de te verwijderen bomen geïnspecteerd op aanwezige nesten van vogels of eekhoorn en holten of scheuren.
Op basis van de verspreidingsgegevens uit de ruime omgeving en van de aanwezige habitats is vervolgens een inschatting gemaakt van de aanwezigheid van beschermde en rode lijstsoorten, van de functies van het gebied voor die soorten en van de effecten die de uitvoering van het project daarop kan hebben. Dit betreft de onderzoeksvragen m.b.t. soortenbescherming 1 en 2.
Vervolgens is beoordeeld of en hoe deze effecten voorkomen of beperkt zouden kunnen worden (vraag 3). Tenslotte is op basis van de verzamelde informatie over de te verwachten soorten, functies van het plangebied, effecten ingreep, effectiviteit van mitigerende maatregelen en het beschermingsregime van de betreffende soorten beoordeeld welke vervolgstappen, zoals nader onderzoek of een vergunningsaanvraag, aan de orde zijn. Dit betreft de onderzoeksvragen 4 tot en met 7 m.b.t. soortenbescherming.

2 RESULTATEN

2.1. Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft het gebied dat globaal wordt begrensd door de Heeklaan aan de noordzijde, de Kanaaldijk Zuidwest, de Goorloop en de Goorsebaan in het zuiden.

Figuur 1: Situering van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Maps).

Het plangebied bestaat uit meerdere onderdelen die beknopt worden beschreven.
De woonwijk Houtsdonk bestaat uit diverse woonblokken met gezinswoningen. De wijk grenst aan de Goorloop waarover enkele wandelbruggen zijn gesitueerd. De omgeving van de Goorloop in dit deel van het plangebied is voedselrijk met ruigtes, grasland en verspreid staande loofbomen en bosschages. Aan de noordzijde van de wijk staan de te slopen He-BoMA flatgebouwen. Rondom deze flats staan hoog uitgegroeide loofbomen. Dit betreffen voor een groot deel platanen maar ook onder meer abelen zijn aanwezig. In diverse bomen zijn tijdens het veldbezoek nesten aangetroffen van houtduif, ekster en zwarte kraai dan wel roek. Ten oosten hiervan is een ruig grasland aanwezig waar nieuwbouw zal worden gerealiseerd. In dit deel liggen verder de voetbalvelden van HVV Helmond met clubgebouw.
Vanuit de wijk loopt een geasfalteerd fietspad langs de aanwezige Dahliatuin door het natte centrale bosgebied en het bedrijventerrein richting het kanaal.
Het centrale natte deel bestaat uit rietruigte met diverse oude populieren en wilgen en zwarte elzen. In de ondergroei is onder meer kornoelje zichtbaar. In meerdere populieren groeien maretakken welke gedurende het winterseizoen erg opvallen. De sloten in dit deel hebben vrijwel allemaal een kwelfilm en zijn bruinig door de neerslag van ijzeroxiden. Een zandpad komend vanaf het fietspad leidt naar een kleine tennisbaan in het midden van het gebied.

Het bedrijventerrein aan kanaalzijde bestaat uit diverse volledig verharde bedrijfserven met onder meer een handel in bedrijfswagens, een steenhandel en autohandel. Naast bedrijfspanden en metalen loodsen zijn er ook enkele bedrijfswoningen aanwezig met een pannendak. Aan de zuidzijde wordt het bedrijventerrein begrensd door een vrij diepe sloot en een agrarisch perceel met fruitteelt.

Foto 1: één van de te slopen woonflats.

Foto 2: Open stootvoegen in de gevel van de te slopen flatgebouwen.

Foto 3: Fietspad door plangebied met rechts kwelsloot met roest(verschijnselen).

Foto 4: braamruigte met te bebouwen grasland op de achtergrond.

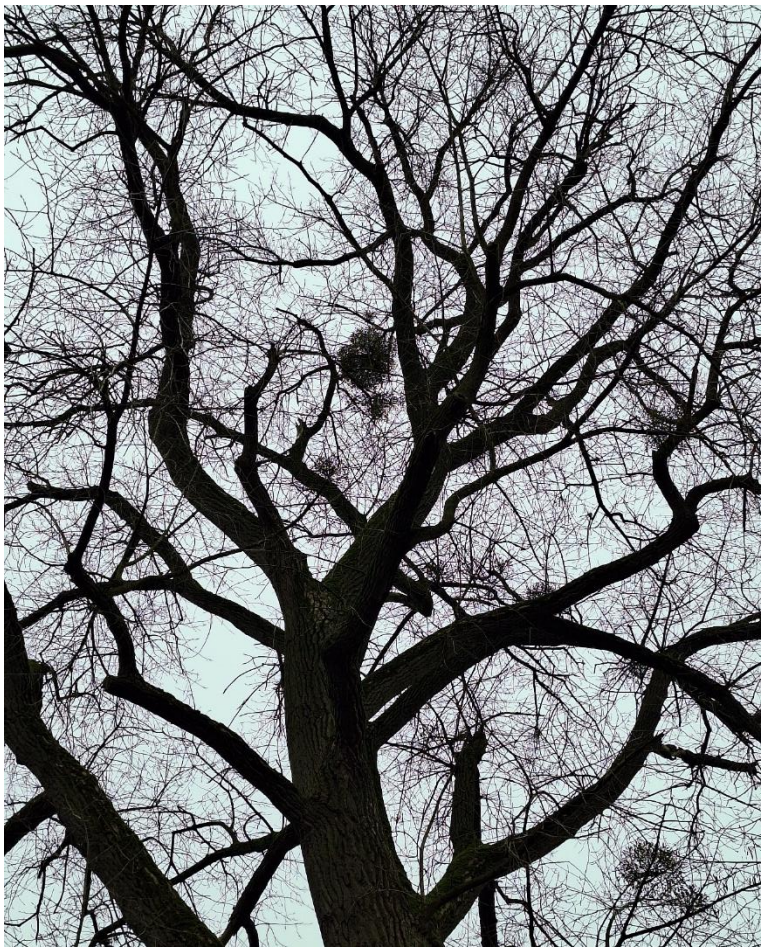

Foto 5: Maretak in de te rooien populier.

Foto 6: Agrarisch perceel zuidzijde plangebied.

Foto 7: Terrein voetbalclub noordzijde plangebied.

Foto 8: Verwaarloosd pand op bedrijfsterrein met potentiële toegangsmogelijkheden.

2.2. Ingrepen

De geplande werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in meerdere fases. De uitvoering start met de nieuwbouw van woningen ter vervanging van de te slopen flats. Er wordt op dit moment van uitgegaan dat de nieuwbouw start in december 2027.

Fase 1 Deelbuurt A omvat:

- Ontwikkeling en realisatie van de vervangende nieuwbouw voor de HeBoMaflats
- Daarna sloop HeBoMa flats en realisatie aanvullend woningbouwprogramma.
- Aanleg extra ontsluiting van de bestaande buurt.
- Start aanleg eerste fase nieuwe wegtracé (gemeente); deze zal waarschijnlijk in 2 fases gerealiseerd worden. Eerst het noordelijke deel (tussen fase 1 en 2) met een aantakking op de Kanaaldijk Zuid West, zodat dit deel in de huidige situatie kan blijven functioneren

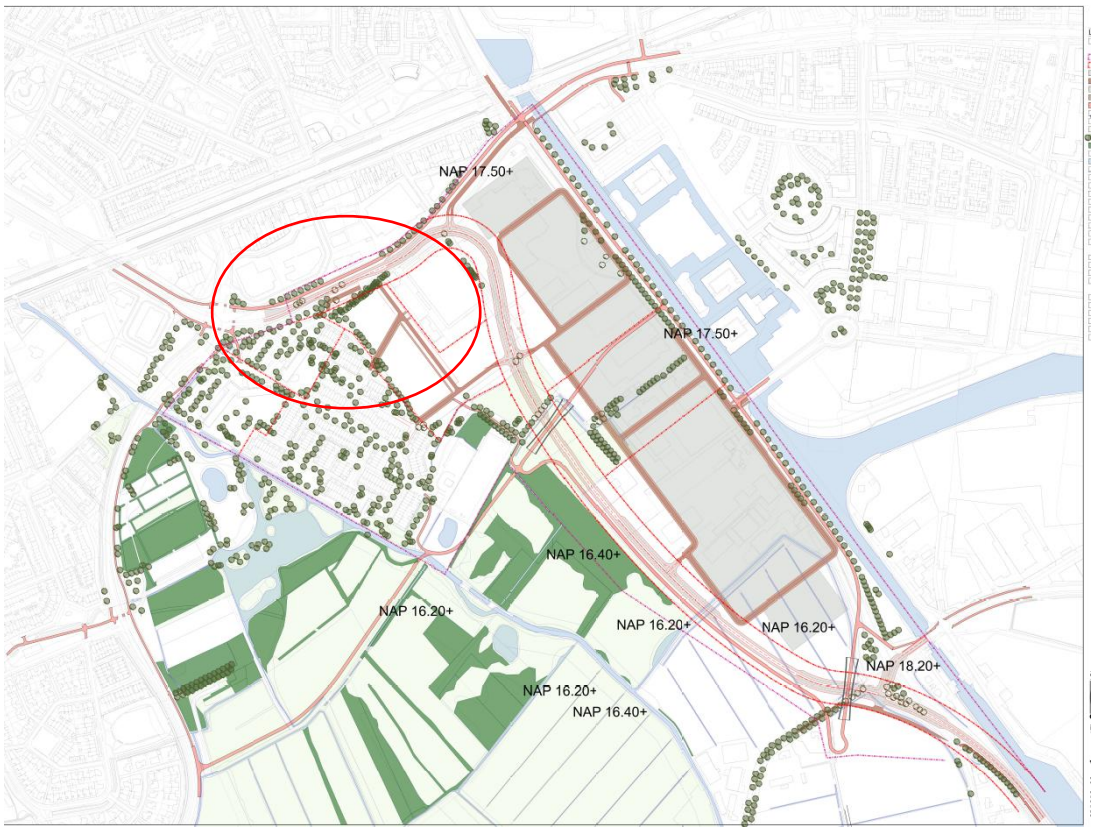
Fase 2 Deelbuurt B, groene corridor & sportvelden:

- Uitkopen en slopen bestaande bedrijven.
- Bodemsanering.
- Ontwikkeling en realisatie centrum stedelijk milieu met gestapeld wonen, maatschappelijke en commerciële voorzieningen.
- Eerste fase realisatie groene corridor.

Fase 3 & 4 Deelbuurt C & D:

- Uitkopen en slopen bestaande bedrijven.
- Bodemsanering.
- NNB compensatie t.b.v. aanleg tracé.
- Start aanleg tweede fase tracé
- Ontwikkeling en realisatie kleinstedelijke milieu met gestapeld wonen, grondgebonden wonen, maatschappelijke en commerciële voorzieningen
- Ontwikkeling en realisatie multifunctionele accommodatie
- Tweede fase realisatie groene corridor

Voor de wat betreft de onderhavige quickscan is, mede in het licht van de wettelijke geldigheid van deze quicksscan en uit te voeren aanvullende onderzoek, primair gekeken naar de gedurende fase 1 uit te voeren werkzaamheden; de nieuwbouw van wisselwoningen voor de bewoners van de te slopen flats, de feitelijke sloop van de flats en de in dat kader noodzakelijk aanpassing en aanleg van infrastructuur in dit deel van het plangebied. Voor het overige deel van het plangebied is op dit moment in het proces vooral een inzicht in voorkomende dan wel te verwachten beschermde soorten van belang.

Figuur 2: Ontwikkeling Houtsdonk (donkergroene vlakken: NNB). De werkzaamheden binnen fase 1 worden globaal) binnen de rode cirkel uitgevoerd.

2.3. Soortenbescherming

De soortgroepen waarvan beschermde- of Rode lijstsoorten (mogelijk) in het plangebied voorkomen worden in de volgende paragrafen besproken. Daarbij is het beschermingsregime van een betreffende soort van belang. De strengste bescherming geldt voor de soorten die vanuit Europese richtlijnen, de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR) worden beschermd. Daarnaast zijn soorten als nationaal beschermd aangemerkt. Daarbinnen is een onderscheid gemaakt tussen streng beschermde soorten en licht beschermde soorten. De licht beschermde soorten zijn algemene soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor in geval van onder andere ruimtelijke ontwikkelingen een algemene vrijstelling op het verbod op vangen en vernielen van verblijfplaatsen geldt. Soorten die op een Rode Lijst (RL) staan zijn niet wettelijk beschermd, maar er geldt een expliciete zorgplicht om negatieve effecten op deze soorten zoveel mogelijk te voorkomen.
Aangezien de ingrepen aan beplanting en sloop van bebouwing het belangrijkste zijn worden eerst de soortgroepen besproken die nesten of verblijfplaatsen in gebouwen, bomen of struiken kunnen hebben; vogels, vleermuizen en overige zoogdieren. Daarna komen planten, insecten en overige soortgroepen aan bod.
In onderstaand overzicht zijn per soortgroep en per beschermingsregime de aanwezigheid, functies van het plangebied en conclusies ten aanzien van de effecten en consequenties weergegeven. Bij de lettercombinaties in de eerste drie kolommen staat de eerste letter voor de aanwezigheid en de tweede voor de functie, dit wordt onder de tabel toegelicht.

Soortgroep	EU streng	NL streng	NL licht	RL	Conclusies
Broedvogels	A-V	Nvt	Nvt	M	Geen effecten

Soortgroep	EU streng	NL streng	NL licht	RL	Conclusies
JRB vogelnesten	M-V	Nvt	Nvt		Nader onderzoek
Vleermuizen	W	Nvt	Nvt		Nader onderzoek
Amfibieën en reptielen	-	M	W		Nader onderzoek
Overige zoogdieren	-	A	A-(F)		Nader onderzoek
Planten	-	-	Nvt	A	Zorgplicht
Insecten	-	-	Nvt	M	Geen effecten
Overige soortgroepen	-	-	-	M	Geen effecten

EU streng: Vanuit Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn streng beschermde soorten
NL streng: Nationaal streng beschermde soorten
NL licht: Nationaal licht beschermde soorten, provinciale vrijstelling van toepassing
JRB vogeln.: Jaarrond beschermde vogelnesten
Nvt: Er zijn geen soorten van de soortgroep in betreffend beschermingsregime

Aanwezigheid

A	Aanwezig
W	Waarschijnlijk aanwezig
M	Mogelijk aanwezig
-	Niet aanwezig

Functie

V	Voortplanting
R	Rust/verblijfplaats
F	Foerageergebied
L	Leefgebied: alle functies
(F)	Functie beperkt

2.3.1. Vogels

Algemeen

Bij de bescherming van broedvogels geldt een belangrijk onderscheid tussen soorten die elk jaar een nieuw nest maken en soorten die elk jaar van hetzelfde nest gebruik maken. Bij de laatste groep zijn de nestplaatsen jaarrond beschermd en mogen niet aangetast worden. Ook niet wanneer het nest tijdelijk niet bewoond is.

Soorten en functies

Broedvogels

In vrijwel het gehele plangebied kunnen broedvogels voorkomen. In de platanen en overige bomen rond de slopen flats zijn diverse nesten waargenomen van onder meer houtduif, ekster en zwarte kraai en/of roek. Ook in het moerasbos in het midden van het plangebied komen vrijwel zeker tal van vogelsoorten tot broeden in ruigtes, struweel en bomen. Ook zijn broedende vogels niet uit te sluiten in de vele rommelhoekjes, woningen en overige bebouwing binnen het gebied.

Jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied of de directe omgeving ervan, zijn van meerdere vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest territorium indicerende waarnemingen gedaan (NDFF). Dit betrof de huismus, gierzwaluw, roek, sperwer, boomvalk, buizerd en torenvalk.
Huismussen zijn gemeld nabij een woning op het bedrijventerrein aan de Kanaaldijk zuidwest en vlakbij woningen aan de Burgemeester Sweensstraat. Alle bebouwing met pannendaken binnen het gebied zijn potentieel geschikt als nestlocatie. Ook op het bedrijventerrein zijn enkele potentieel geschikte panden aanwezig.

De gierzwaluw broedt mogelijk in de te slopen woonflats. Gezien de aanwezigheid van hoge bomen rondom de flats is hoogstens het bovenste gedeelte van de flat mogelijk geschikt als potentiële nestlocatie. Gierzwaluwen hebben een vrije aanvliegroute nodig zonder obstakels waardoor minimaal de onderste helft van het flatgebouw niet of nauwelijks geschikt wordt geacht. Voor huismus zijn geen potentieel geschikte nestlocaties aangetroffen.

In de bomen aan de noordoostzijde van de flats waren enkele jaren geleden nog diverse nesten van kleine roekenkolonie aanwezig. Hoewel hier tijdens het uitgevoerde veldbezoek wel diverse nesten zichtbaar waren, konden niet alle nesten aan roek worden toegeschreven. Diverse nesten waren van houtduif en ekster. Slechts enkele nesten waren waarschijnlijk van roek of zwarte kraai. Wellicht dat de eerdere kolonie is verdwenen of verder uiteengevallen in kleinere kolonies in de omgeving; iets wat aansluit bij de landelijke trend.
Zowel sperwer, boomvalk als buizerd kunnen broeden in het lastig toegankelijke moerasbos centraal in het gebied of bomen nabij de Goorloop.

Effecten en conclusies

Alle sloop en het verwijderen van ruigtes, struweel en het rooien van bomen dient buiten de broedperiode te worden uitgevoerd.

Voor fase 1: nader onderzoek naar gierzwaluw is noodzakelijk voor wat betreft de te slopen woonflats. Daarnaast is nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van de roek noodzakelijk voor de bomen aan de noord- en oostzijde van de flats tot aan de voetbalvelden van HVV.

Voor fase 2 en later: Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten huismussen in de verschillende woningen en overige panden met dakpandaken die aan de rand van het bedrijventerrein aanwezig zijn.
Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten van sperwer, buizerd, ransuil en boomvalk in centraal nat bosgebied (route nieuwe ontsluitingsweg).

2.3.2. Vleermuizen

Algemeen

Alle soorten vleermuizen zijn Europees beschermd. De strenge bescherming betreft naast de dieren zelf, ook hun verblijfplaatsen. Elke soort vleermuis heeft een voorkeur voor een bepaalde verblijfplaats, waarbij een onderscheid te maken is tussen soorten die in gebouwen verblijven en soorten die hun verblijfplaats in bomen hebben. De gebouwbewonende soorten, zoals de algemene gewone dwergvleermuis en de minder algemene laatvlieger, verblijven vaak in de spouwruimte, waar ook meerdere dieren van gebruik kunnen maken. Deze is o.a. bereikbaar via stootvoegen of onderlangs de daklijst. Hiervoor kunnen zeer kleine ruimtes van een ruime centimeter breed al door de dwergvleermuis worden gebruikt. Ook wanneer deze spleten en ruimtes geen toegang tot de spouw bieden, kunnen deze door een enkel dier als zomer- of paarverblijfplaats worden gebruikt.
Boombewonende soorten, zoals de rosse vleermuis en de watervleermuis, hebben hun verblijfplaatsen in holten en spleten in bomen.
Foerageergebieden en vliegroutes zijn op zichzelf niet beschermd omdat vleermuizen hiervoor een groot gebied en veel elementen in het landschap gebruiken. Maar in situaties waarbij grotere verblijfplaatsen, vooral kraamkolonies, (grotendeels) afhankelijk zijn van bepaalde foerageergebieden of vliegroutes en het verdwijnen daarvan een negatief effect op

de kolonie of verblijfplaats zou hebben, dan zijn deze gebiedsdelen essentieel en wel beschermd.

Soorten en functies

In de NDFF zijn waarnemingen opgenomen van de gewone dwergvleermuis in de omgeving van de te slopen flats en uit de omgeving van het plangebied. Deze gebouwbewonende soort komt algemeen voor in de bebouwde omgeving. Andere soorten zijn niet uit de omgeving gemeld, maar diverse andere soorten zijn niet uit te sluiten. Hierbij gaat het om de gebouwbewonende laatvlieger, de boombewonende rosse vleermuis en watervleermuis. De ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn eveneens niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen in zowel bomen als in bebouwing een verblijfplaats hebben. Binnen het plangebied kunnen verblijfplaatsen dan ook aanwezig zijn in de te slopen flats, in de woningen in en aan de rand van het bedrijventerrein, overige bedrijfspanden en de bomen in het centrale bosgebied. De bomen rond de flats zijn goed onderhouden en potentieel geschikte holtes of scheuren in deze bomen zijn niet aangetroffen. In het centrale bosgebied zijn echter dikke populieren aangetroffen met loszittende schors.

Het is verder zeer waarschijnlijk dat de gewone dwergvleermuizen en ook andere hier (mogelijk) voorkomende vleermuissoorten foerageren binnen het plangebied. De bosranden, bosgebied en houtsingels zijn hiervoor zeer geschikt. Zowel het bosgebied in het plangebied als het zuidelijk gelegen Groot Goor kunnen mogelijk een essentiële functie hebben als foerageergebied. Ook kunnen bepaalde bosranden en lijnvormige elementen onderdeel uitmaken van een vliegroute.

Effecten en conclusies

Fase 1:
De te slopen flats hebben op meerdere hoogtes open stootvoegen die vleermuizen mogelijk toegang verschaffen tot achtergelegen ruimtes of spouw. Bij de flats is nader onderzoek noodzakelijk.
Fase 2 en later:
In de verschillende bedrijfspanden en bedrijfswoningen kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Nader onderzoek dient dit uit te wijzen. Dit geldt ook voor de bomen in en rond het bosgebied. Daarnaast dient nader onderzoek uit te wijzen wat het belang van het centrale bosgebied en aangrenzend groen is voor in de omgeving voorkomende vleermuissoorten als foerageergebied. Ook dient er nader onderzoek te worden uitgevoerde naar de aanwezigheid van vaste vliegroutes.

2.3.3. Overige zoogdieren

Soorten en functies

Van de (Europees en nationaal) streng beschermde overige zoogdieren zijn diverse soorten uit de omgeving bekend (NDFF). Er is onder meer een melding van de wolf (sporen). Ook de bever is in de omgeving waargenomen. Beide soorten zijn binnen het plangebied echter hoogstens als incidentele zwerver te verwachten. Voor een soort als wolf is het gebied slechts een fractie van het totale leefgebied en kent een veel te stedelijke ligging en is alleen al om deze reden ongeschikt.

Het centrale bosgebied ligt op enkele honderden meters afstand tot de Goorloop en is om deze reden ongeschikt voor de bever. Er zijn geen directe effecten te verwachten op leefgebied van de bever als gevolg van de plannen.

De in de ruimere regio voorkomende steenmarter is niet uit te sluiten, maar daarvan zijn uit Helmond opvallend weinig waarnemingen gemeld. Het plangebied is echter wel geschikt voor de soort. Gezien de vrij snelle opmars van de soort en de nachtelijke leefwijze is de soort eenvoudig te missen. Het ontbreken van waarnemingen zegt in dat opzicht niet al te veel. Potentiële verblijfplaatsen kunnen aanwezig zijn in diverse typen bebouwing maar ook struweel biedt plaatselijk voldoende dekking voor de soort. Het bedrijventerrein biedt ook allerlei mogelijkheden voor een verblijfplaats in onder meer zolders, rommelhoekjes, kleinere rustige binnenruimtes etc. De te slopen flats zijn voor de steenmarter ongeschikt als verblijfplaats aangezien potentiële toegangsmogelijkheden tot het pand ontbreken. Dit geldt ook voor andere streng beschermde grondgebonden zoogdieren.
Ook voor de kleine marterachtigen bunzing en wezel is geschikt leefgebied aanwezig. De hermelijn is op basis van recente verspreidingsgegevens uit te sluiten. De soort is in grote delen van Brabant de afgelopen decennia geheel uitgestorven. De bunzing en wezel (en hermelijn) zijn meer gebonden aan de groen ingerichte onderdelen van het plangebied. Het verharde bedrijventerrein en de feitelijke woonwijk is voor beide soorten ongeschikt. De wezel kan echter ook in de randen en plantsoenen voorkomen of deze gebruiken als onderdeel van het foerageergebied als deze bijvoorbeeld grenzen aan geschikt leefgebied zoals ruigtes en bosranden. Het natste deel van het plangebied is waarschijnlijk voor wezel ongeschikt.
Van de eekhoorn zijn tijdens het veldbezoek in het natte centrale bosgebiedje enkele nesten aangetroffen. Van eekhoorn zijn verder waarnemingen bekend (NDFF) uit de ruimere omgeving van het plangebied.
Van de licht beschermde soorten is de egel, haas, ree en vos bekend uit de omgeving. Het is goed mogelijk dat deze ook in het plangebied foerageren en (deels) ook hun leefgebied hebben. Verder kunnen algemene soorten als bosmuis, rosse woelmuis, mol en huisspitsmuis in het plangebied voorkomen.

Effecten en conclusies

Binnen het plangebied als geheel zijn diverse strenger beschermde soorten overige zoogdieren aanwezig of te verwachten. Verschillende delen kunnen voor verschillende soorten van belang zijn en gebruikt wordt als foerageergebied, leefgebied of er een verblijfplaatsen herbergen.

<u>Fase 1:</u> Nader onderzoek naar kleine marterachtigen is noodzakelijk voor de omgeving van het te bouwen ruig grasland naast het voetbalveld en de aangrenzende bosranden en houtsingels (noordelijk deel plangebied).

<u>Fase 2 en later:</u>
Binnen de bebouwing op het bedrijventerrein kunnen verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig zijn. In het centrale bosgebied zijn enkele nesten van eekhoorn aangetroffen. Aangezien eekhoorns regelmatig nieuwe nesten maken en van meerdere nesten gebruik maken is het van belang dat, wanneer bekend is dat de hier aanwezige bomen worden gerooid, er nader onderzoek naar eekhoorn is het plangebied wordt uitgevoerd waarbij niet alleen naar de aanwezige nesten wordt gekeken maar ook naar de waarde van het gebied voor de soort; dit in het licht van de gehele scope aan plannen en werkzaamheden en eventuele, in de toekomst te nemen, mitigerende maatregelen.

Het gehele groengebied, de ruige graslanden, bosgebied en houtsingel zijn mogelijk van belang voor kleine marterachtigen.

Nader onderzoek naar eekhoorn, steenmarter en kleine marterachtigen is noodzakelijk.

Voor algemene, licht beschermde soorten geldt een vrijstelling in het kader van de uit te voeren werkzaamheden. Het is vanuit de zorgplicht echter wel zaak om deze effecten zoveel mogelijk te beperken.

2.3.4. Amfibieën

Soorten en functies

In de NDFF zijn uit het plangebied en omgeving waarnemingen van de streng beschermde Alpenwatersalamander en de licht beschermde gewone pad en bruine kikker bekend. Ook de kleine watersalamander komt mogelijk nog binnen het gebied voor. Potentieel geschikt voortplantingswater is aanwezig binnen het plangebied en in natuurgebied Groot goor aan de overzijde van de Goorloop. Binnen het plangebied betreft dit een poel nabij de dahliatuin en lijnvormige wateren en sloten direct ten zuiden van het bedrijventerrein. De sloten met kwelinvloed, vol met neergeslagen ijzeroxiden (roest), in en rond het centrale plangebied worden niet geschikt geacht voor amfibieën.
Overige streng beschermde soorten worden niet verwacht op basis van bekende verspreiding en biotoopvoorkeur.

Effecten en conclusies

Fase 1: De woonflats en directe omgeving ervan zijn ongeschikt als leefgebied voor strenger beschermde amfibieënsoorten. Nader onderzoek of vergunningsaanvraag is niet nodig.

Fase 2 en later: Nader onderzoek is nodig voor de omgeving van de omgeving rond de dahliatuin, nat bosgebied en de sloten direct ten zuiden van het bedrijventerrein. Het bedrijventerrein zelf is volledig verhard en geheel ongeschikt voor amfibieën. In dat deel van het plangebied is een mogelijke overtreding van de Omgevingswet en nader onderzoek niet aan de orde.
Voor algemene, licht beschermde soorten geldt een vrijstelling in het kader van de uit te voeren werkzaamheden. Het is vanuit de zorgplicht echter wel zaak om deze effecten zoveel mogelijk te beperken.

2.3.5. Planten

Soorten

Beschermde soorten planten zijn niet in het plangebied aanwezig. Dit vormt geen geschikte standplaats voor deze zeldzame en kritische soorten. Er zijn echter wel soorten van de Rode Lijst aanwezig binnen het plangebied; op een hooilandje zijn zowel gevlekte orchis als de brede orchis gemeld.

Effecten en conclusies

Gezien de afwezigheid van beschermde soorten hebben de voorgenomen inrichtingsmaatregelen geen negatief effect op beschermde planten. Er zijn echter wel soorten van de Rode Lijst aanwezig. De plannen leiden mogelijk tot schadelijke handelingen op deze soorten.

Groeiplaatsen van deze soorten dienen te worden gevrijwaard van werkzaamheden om effecten te voorkomen.

Een overtreding van de Omgevingswet is niet aan de orde en nader onderzoek naar planten is niet nodig.
In het kader van de Zorgplicht wordt evenwel aangeraden te zorgen voor een integrale aanpak en een ecoloog te betrekken bij de planvorming opdat de juiste standplaatseigenschappen gewaarborgd blijven binnen het gehele proces. Het terreintje ten zuiden van de Dahliatuin met groeiplaatsen van beide orchideeën dient te worden gevrijwaard van werkzaamheden. Samen met een ecoloog kan verder worden gekeken naar eventuele kans voor verbetering van standplaatsomstandigheden waar vele soorten van kunnen profiteren en er, ondanks lokaal verdwijnen van bepaalde natuurwaarden, er toch winst valt te behalen.

2.3.6. Vissen

Soorten

De enige aangetroffen en te verwachten beschermde vissoort binnen het gebied betreft de grote modderkruiper. Deze is middels eDNA onderzoek in 2014 aangetoond in de sloot ten zuiden van het bedrijventerrein en is mogelijk lokaal nog aanwezig in de Goorloop en nabije sloten en wateren. Er zijn echter geen recente waarnemingen bekend van grote modderkruiper in de ruime omgeving.

Effecten en conclusies

Met uitzondering van de sloten/wateren direct ten zuiden van het bedrijventerrein is het plangebied ongeschikt voor beschermde vissen gezien het ontbreken van geschikt open water. Er vinden geen werkzaamheden plaats die betrekking hebben op de Goorloop.

Fase 1: Nader onderzoek of vergunningsaanvraag is niet nodig.

Fase 2 en later: Nader onderzoek naar de grote modderkruiper in de sloten en overige wateren ten zuiden van het bedrijventerrein is noodzakelijk.

2.3.7. Overige soortgroepen

Soorten en functies

De overige soortgroepen met beschermde soorten zijn reptielen, dagvlinders, kevers en overige ongewervelden. In de ruime omgeving zijn dagvlindersoorten kleine ijsvogelvlinder en kleine parelmoervlinder gemeld. Beide soorten zijn erg mobiel en alleen als zwerver te verwachten binnen het plangebied. Kleine parelmoervlinder is gebonden aan vrij droge biotopen met viooltjes als waardplant. Het vochtige tot natte plangebied is ongeschikt voor deze soort. Kleine ijsvogelvlinder is gebonden aan bosranden met kamperfoelie. Deze waardplant is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De vlindersoort is ook in de NDFF bekend van het plangebied. De aanwezigheid van de soort, anders dan een eventuele zwerver, kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten.

Beschermde soorten van de overige groepen zijn in de NDFF niet uit de wijde omgeving bekend en het plangebied vormt ook geen geschikt habitat voor deze soorten.
Beschermde soorten van kevers en andere ongewervelden zijn niet in het plangebied aanwezig gezien de afwezigheid in de ruime omgeving of de ongeschiktheid van het plangebied

voor de betreffende soorten. Gezien de (schijnbare) afwezigheid van kwijnende populieren is de aanwezigheid van de streng beschermde Habitatrichtlijnsoort vermiljoenkever op het moment met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten. Mocht dit in de toekomst veranderen is deze mobile soort wellicht wel te verwachten.

Er zijn met name binnen de soortgroep paddenstoelen diverse Rode lijstsoorten uit de omgeving bekend. Hiervan kunnen er ook enkele binnen het plangebied voorkomen zoals bijvoorbeeld de populierenridderzwam. Deze is ectomycorrhiza vormende soort gebonden aan (binnen het gebied voorkomende) populieren.

Effecten en conclusies

De ingrepen hebben geen negatief effect op beschermde soorten uit genoemde overige soortgroepen.
Binnen het plangebied komen mogelijk paddenstoelen van de Rode Lijst voor. In hoeverre het mogelijke voorkomen van deze soorten en de plannen binnen het gebied zicht verhouden tot de uitgebreide Zorgplicht is op dit moment onduidelijk. Negatieve effecten zijn echter wel aannemelijk.

Een overtreding van de Omgevingswet is niet aan de orde en nader onderzoek naar deze overige soortgroepen is niet nodig.

Fase 1: Nader onderzoek of vergunningsaanvraag is niet nodig.

Fase 2 en later: Nader onderzoek of vergunningsaanvraag is niet nodig. Extra aandacht in verband met het mogelijk voorkomen van Rode Lijst soorten binnen de paddenstoelen is gewenst. Wellicht dat behoud van populieren en diens wortelzone voldoende is voor behoud. Dit kan in de verdere uitwerking van deze fases verder worden uitgewerkt.

2.4. Gebiedsbescherming

2.4.1. Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Het gebied 'Strabrechtse heide en Beuven' is het meest nabijgelegen N2000-gebied en dit ligt op circa 5 km vanaf het plangebied.
Hoewel de werkzaamheden als geheel tal van ingrepen omvatten maakt de grote afstand, en lange doorlooptijd/tijdspanne waarin deze worden uitgevoerd, dat een mogelijk indirect effect door depositie van stikstof op kwetsbare habitats in dit N2000-gebied door werkzaamheden met motoren en machines waarbij NOx wordt uitgestoten met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is uit te sluiten.

2.4.2. Natuurnetwerk Noord-Brabant

Het centrale deel van het plangebied is onderdeel van het Natuur Netwerk Brababtn (NNB) en bestaat uit de volgende beheertypen:

- N14.03 Haagbeuken- en essenbos (groen)
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (geelgroen)
- N10.01 Nat schraalland (geel)

Figuur 3: Uitsnede Natuurbeheerplant Brabant (Bron: Provincie Noord-Brabant).

De werkzaamheden die vallen onder Fase 1 leiden niet tot effecten op het NNB.

Fase 2 en later: Er zijn ruimtelijke effecten te verwachten op alle drie in het plangebied aanwezige beheertypen. Deze effecten dienen te worden gecompenseerd. Hierbij is met name Artikel 3.19 Toepassing van het Nee, tenzij-principe van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant van belang:

Lid 1
Een bestemmingsplan dat toepassing geeft aan het nee, tenzij-principe, bevat een onderbouwing dat:

- er sprake is van een groot openbaar belang;
- er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het Natuur Netwerk Brabant;
- er geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen;
- de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt;
- er bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan Artikel 3.22 Compensatie;
- op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

Lid 2
Voor het onderzoek naar alternatieve locaties geldt dat:

- gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;
- een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie kan vervullen;
- tijdverlies en meerkosten zijn op zichzelf geen reden om een alternatief af te wijzen.

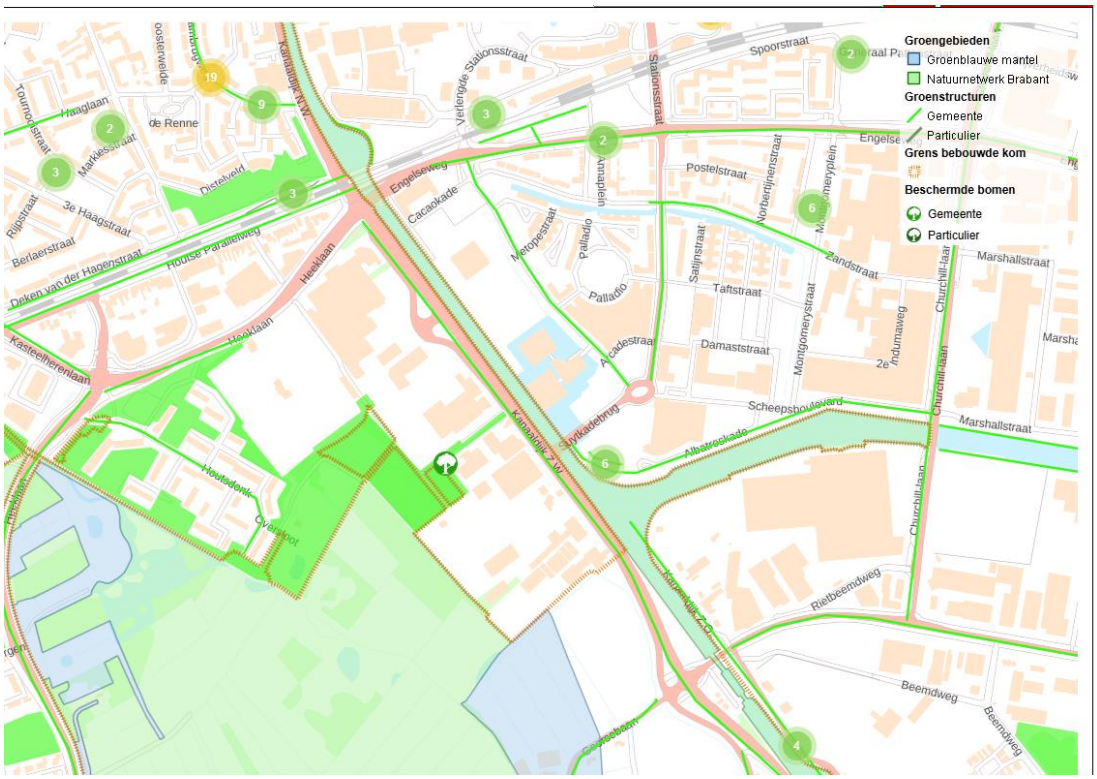
Lid 3
Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

De aanwezigheid van kwel in het gebied maakt het aannemelijk dat er ook potenties zijn voor kwaliteitsverbetering van huidige natuurwaarden en natuurontwikkeling op delen die nu nog geen natuurbestemming hebben. Aangeraden wordt om een bredere ecologische visie op te stellen waarin zowel alle verplichtingen vanuit gebiedenwetgeving worden verwoord ook alle potenties en kansen voor compensatie, mitigatie, biodiversiteitsmaatregelen en natuurherstel- en ontwikkeling worden verwoord.

2.4.3. Houtopstanden

Op de Bomenkaart van de gemeente Helmond is te zien dat er een gemeentelijk beschermde boom aanwezig is binnen het plangebied. Dit betreft de met maretakken begroeide populier (*Populus x euramericana*) langs het fietspad (*Populus x euramericana* is een synoniem voor *Populus x canadensis)*. Waarschijnlijk dient dit deze boom gedurende fase 2 te worden gerooid. Er is daarom een Omgevingsvergunning nodig om deze beschermde boom te mogen kappen. Ook voor andere maatregelen die de boom aantasten, zoals ingrijpend snoeien, is een Omgevingsvergunning nodig.

Het verwijderen van bomen binnen de bebouwde kom valt onder de gemeentelijke kapverordening en niet onder het ‘vellen van een houtopstand’ zoals bedoeld in afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De begrenzing bebouwde kom ligt echter dwars door het plangebied. Bij een verdere uitkristallisering van fase 2 en verder kan een verdere detaillering worden gemaakt naar het areaal te compenseren bos/houtopstanden.

Figuur 4: Overzicht beschermde bomen plangebied (Groen: NNB, rode stippellijn: grens bebouwde kom)

3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Soortenbescherming

Fase 1:

- Nader onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluw voor wat betreft de te slopen woonflats.
- Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten roek (bomen nabij Heboma flats)
- Nader onderzoek kleine marterachtigen voor wat betreft het aanwezige ruig grasland en naastgelegen houtsingels/ruigte.

Fase 2 en later:

- Nader onderzoek inclusief nader inspectie panden naar steenmarter op het bedrijventerrein inclusief bedrijfswoningen.
- Nader onderzoek kleine marterachtigen.
- Nader onderzoek grote modderkruiper in potentieel geschikte wateren
- Nader onderzoek Alpenwatersalamander in potentieel geschikte wateren.

Gebiedenbescherming

- De geplande ingrepen hebben geen negatief effect op Natura 2000- gebieden.
- De werkzaamheden leiden tot een ruimtelijke aantasting van het Natuurnetwerk Noord-Brabant (fase 2 en later). Hier zijn compenserende maatregelen aan de orde conform Artikel 3.19 Toepassing van het Nee, tenzij-principe van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant aan de orde. Bij verdere uitkristallisatie van de plannen dient de werkelijke impact te worden bepaald.

Houtopstanden

Er is een gemeentelijk beschermde boom aanwezig is binnen het plangebied. Dit betreft een populier nabij het fietspad en het centraal gelegen, natte bosperceeltje. Er is daarom een Omgevingsvergunning nodig om deze beschermde boom te mogen kappen.

Het verwijderen van bomen binnen de bebouwde kom valt onder de gemeentelijke kapverordening en niet onder het ‘vellen van een houtopstand’ zoals bedoeld in afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De begrenzing bebouwde kom ligt dwars door het plangebied.
Bij een verdere uitkristallisering van fase 2 en verder kan een verdere detaillering worden gemaakt naar het areaal te compenseren bos/houtopstanden.

Aanbeveling

Aangeraden te zorgen voor een integrale aanpak en een ecoloog te betrekken bij de planvorming opdat de juiste standplaatseigenschappen gewaarborgd blijven binnen het gehele proces. Het terreintje ten zuiden van de Dahliatuin met groeiplaatsen dient te worden gevrijwaard van werkzaamheden. Samen met een ecoloog kan verder worden gekeken naar eventuele kans voor verbetering van standplaatsomstandigheden waar vele soorten van

kunnen profiteren en er, ondanks lokaal verdwijnen van bepaalde natuurwaarden, er toch winst valt te behalen.

BIJLAGE TOELICHTING NATUURWETGEVING

Van Wnb naar Bal

De Omgevingswet (Ow) is na jaren voorbereiding op 1-1-2024 van kracht geworden. In de Omgevingswet is alle wetgeving met betrekking tot de fysieke omgeving gebundeld. De Wet natuurbescherming (Wnb) is hierin opgenomen en vervangen door de AMvB 'Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het hoofddoel van het Bal is te waarborgen dat bij activiteiten zorgvuldig wordt omgegaan met de natuur en dat effecten daarop zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarbij zijn drie onderwerpen onderscheiden:

- Activiteiten met mogelijke effecten op bijzondere natuurgebieden (gebiedenbescherming).
- Activiteiten met mogelijke effecten op dieren of planten (soortenbescherming).
- Activiteiten met mogelijke effecten op houtopstanden.

Daarvan is de soortenbescherming het vaakst aan de orde. Een handeling die een negatief effect op een in het wild levend dier op plant heeft wordt in het Bal aangeduid als een *'Flora- en faunactiviteit'* en deze dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden. Deze omschrijving is zeer breed en het is niet mogelijk om alle effecten op dieren en planten te vermijden. Het principe staat vooral voor 'de geest' van de wet: wees bij handelingen bewust van de mogelijke effecten op flora en fauna, beoordeel deze effecten en probeer ze zoveel mogelijk te voorkomen of beperken. De inspanning die ten behoeve van deze algemene zorgplicht wordt gevraagd is 'naar redelijkheid'. Echter, activiteiten die belangrijke effecten hebben op een aantal specifiek benoemde soorten dieren en planten zijn zonder vergunning niet toegestaan.

Specifieke zorgplicht

In artikel 11.27 van het Bal is de algemene zorgplicht van de Ow uitgewerkt tot de specifieke zorgplicht. Daarbij is aangegeven dat in geval van een 'flora- en fauna-activiteit' (FFA) het verplicht is om de zorgplicht (effecten op de natuur zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken) in ieder geval toe te passen bij:

- beschermde soorten (zie hierna);
- soorten van de HR-bijlagen II en V;
- soorten van rode lijsten ;
- belangrijke leefgebieden en habitats van deze soorten.

In het Bal artikel 11.27 wordt duidelijk omschreven met welke stappen invulling aan de specifieke zorgplicht dient te worden gegeven:

1. Bepaal of genoemde soorten aanwezig zijn in plangebied en invloedssfeer.
2. Indien soorten aanwezig zijn; bepaal de mogelijke nadelige gevolgen van de FFA.
3. Indien nadelige gevolgen zullen optreden; bepaal de mitigerende maatregelen om gevolgen te voorkomen of te beperken en pas deze maatregelen toe.
4. Ga tijdens en na de uitvoering na of de genomen mitigerende maatregelen het beoogde effect hebben (ecologische begeleiding)
5. Als de maatregelen onvoldoende werken dient de activiteit gestaakt te worden. Als dat redelijkerwijs niet mogelijk is dienen herstelmaatregelen bepaald en genomen te worden.

Beschermde soorten

Onder het Bal zijn dezelfde soorten beschermd als onder de Wet natuurbescherming. Deze soortenlijst is uit vier beschermingsregimes/categorieën samengesteld.

Categorie	Soortlijsten	Bescherming	Artikelen Bal	Artikelen Wnb
Vogels (Vogelrichtlijn, VR)	VR, art 1	Streng	Art. 11.37	Art. 3.1
Soorten Habitatrichtlijn (HR, 'Europees beschermd')	HR-bijlage IV Verdrag v Bern bijl. II Verdrag v Bonn bijl I	Streng	Art. 11.46	Art. 3.5
Andere soorten ('nationaal beschermd')	Bal bijlage IX	Normaal	Art. 11.54	Art. 3.10
		Licht	,,	,,

Schadelijke handelingen

Die activiteiten met belangrijke effecten waarvoor een vergunning vereist is, zijn in het Bal als '*schadelijke handelingen'* benoemd. Dit zijn dezelfde als de verbodsbepalingen van de Wnb.

Schadelijke handeling	Vogels	Europees beschermd	Nationaal beschermd	Nationaal licht beschermd
Het doden of vangen van dieren.	X	X	X	X/(X)*
Het wegnemen van eieren.	X	X	X	X
Het verstoren van dieren.	X	X		
Het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	X	X	X	(X)*
Verwijderen/plukken van planten		X	X	(X)*

* Deze handelingen zijn in beginsel ook voor de licht beschermde soorten niet toegestaan, maar bij een aantal veel voorkomende situaties waarbij een algemeen belang wordt gediend zoals het beheer van infrastructuur, groen of wateren en ruimtelijke ontwikkelingen is een algemene vrijstelling voor deze soorten van het Bal van toepassing. De soortlijst waarvoor deze vrijstelling van toepassing is en de daarbij geldende voorwaarden zijn door de provincie bepaald en vastgelegd in de Omgevingsverordening. Bij het verbod op doden of vangen is de vrijstelling wel van toepassing op vangen, maar niet op doden.

Vergunningplichtige- en vergunningvrije gevallen

In de alinea's § 11.2.2 t/m § 11.2.4 van het Bal is ten aanzien van respectievelijk vogels, Europees- en nationaal beschermde soorten omschreven voor welke gevallen een vergunning nodig is en in welke gevallen niet. In beginsel zijn alle gevallen ten aanzien van beschermde soorten waarbij een of meer schadelijke handelingen niet kunnen worden voorkomen vergunningsplichtig.

In geval van specifiek omschreven situaties is geen vergunning verplicht. De belangrijkste voorbeelden daarvan zijn:

- Er wordt gewerkt volgens een relevante en geldige gedragscode.
- De ingrepen betreffen maatregelen uit een vastgesteld programma zoals een beheerplan voor een Natura 2000-gebied.
- De betreffende soorten zijn in de provinciale Omgevingsverordening (OV) als vergunningsvrij genoemd ('licht beschermd') én het betreft zowel flora- en fauna activiteiten als werkzaamheden die in de OV als vergunningsvrij zijn omschreven.

Voorwaarden voor vergunning of vrijstelling

Aan het kunnen verlenen van een vergunning, het toepassen van een gedragscode of algemene vrijstelling zijn voorwaarden, de *beoordelingsregels*, gesteld. Deze zijn in een andere AMvB opgenomen, namelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De drie basisvoorwaarden zijn:

a. Voor de activiteit is geen bevredigend alternatief met minder negatieve effecten op de natuur. Dat alternatief kan bestaan uit onder meer een andere locatie met minder natuurwaarden, een ander moment van uitvoering in een minder gevoelige periode of een andere, minder schadelijke werkwijze.
b. Er wordt een wettelijk geldig belang gediend (veiligheid, beheer, ruimtelijke ontwikkeling enz.)
c. De activiteit heeft geen wezenlijk negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. De lokale populatie moet zich goed kunnen handhaven in het gebied zelf of in een alternatief en nieuw ontwikkeld leefgebied.

De geldige belangen onder b verschillen per beschermingsregime en zijn een belangrijk aspect daarin. Voor de Europees beschermde soorten bijvoorbeeld zijn een beperkt aantal grote belangen geldig voor vergunningsverlening, terwijl bij de nationaal beschermde soorten meer en kleinere belangen van toepassing zijn.